

OPCJE NA WIG 20

W to też możesz inwestować na giełdzie

GIEŁDA PAPIERÓW
WARTOŚCIOWYCH
W WARSZAWIE

OPCJE NA WIG 20

Opcje na WIG20 to popularny instrument, którego obrót systematycznie rośnie. Opcje dają ogromne możliwości inwestycyjne. Poprzez opcje na WIG20 można zarabiać nie tylko w efekcie wzrostu lub spadku wartości tego indeksu, ale również np. w efekcie wzrostu lub spadku zmienności na rynku. Opcje to nieskończony katalog możliwych do zrealizowania strategii inwestycyjnych. Instrumentem tym powinien zainteresować się każdy inwestor giełdowy.

W notowaniach na GPW znajdują się opcje kupna (ang. CALL) i sprzedaży (ang. PUT) na WIG20 o europejskim stylu wykonania i rozliczeniu pieniężnym. Opcje notowane są w systemie notowań ciągłych, a obrót tym instrumentem jest wspomagany przez kilku animatorów rynku.

CZYM SĄ OPCJE KUPNA NA WIG20?

Opcje kupna na WIG20 stanowią umowę pomiędzy nabywcą a wystawcą opcji, zgodnie z którą nabywca w zamian za zapłaconą premię (P) otrzymuje od wystawcy gwarancję zapłaty kwoty rozliczenia (KR) w terminie wygaśnięcia. Kwota rozliczenia jest płatna wyłącznie wtedy, gdy kurs rozliczeniowy opcji (S) przekroczy w dniu wygaśnięcia kurs wykonania (X) tego instrumentu. Kwota rozliczenia stanowi przemnożoną przez mnożnik (m) – równy 10 zł – różnicę pomiędzy kursem rozliczeniowym (S) a kursem wykonania (X).

PRZYKŁAD. Bieżąca wartość indeksu WIG20 wynosi 2400 pkt. Inwestor oczekuje wzrostu wartości tego indeksu, w związku z czym decyduje się na kupno opcji kupna na WIG20. W zamian za zapłaconą wystawcy opcji premię (P) w wysokości 500 zł nabywa opcję o kursie wykonania 2500 pkt (X).

Założmy, że wartość indeksu WIG20 rośnie tak, że w dniu wygaśnięcia kurs rozliczeniowy opcji (S) kalkulowany na podstawie wartości indeksu w tym dniu osiąga poziom 2600 pkt. W związku z tym, nabywca opcji otrzyma od wystawcy kwotę rozliczenia równą 1000 zł (obliczenia: $(S - X) \times m = (2600 \text{ pkt.} - 2500 \text{ pkt.}) \times 10 \text{ zł} = 1000 \text{ zł}$). Ponieważ opcja kosztowała go 500 zł, na czysto zarabia 500 zł. Jest to bardzo udana inwestycja, dzięki której inwestor osiągnął 100% stopę zwrotu, podwajając w ten sposób zainwestowany kapitał.

W przypadku, gdy wartość indeksu WIG20 spadnie, wówczas inwestor traci wszystkie zainwestowane w opcje pieniądze (w naszym przykładzie kwotę 500 zł). Należy jednak zauważyć, że niezależnie od skali tych spadków maksymalna kwota, jaką inwestor może stracić jest ograniczona do wysokości zapłaconej premii. Inwestor zatem wie, ile maksymalnie ryzykuje.

Poniższy wykres prezentuje profil zyskowości nabywcy opcji kupna w dniu wygaśnięcia opcji (na podstawie danych z przykładu).

CZYM SĄ OPCJE SPRZEDAŻY NA WIG20?

Opcje sprzedaży na WIG20 funkcjonują podobnie jak opcje kupna, z tą różnicą, że w ich przypadku inwestor, który opcje nabył, otrzyma kwotę rozliczenia, jeżeli kurs rozliczeniowy opcji (S) w terminie wygaśnięcia będzie niższy od kursu wykonania (X).

PRZYKŁAD. Bieżąca wartość indeksu WIG20 wynosi 2400 pkt. Inwestor oczekuje spadku tego indeksu, w związku z czym decyduje się na kupno opcji sprzedaży na WIG20. W zamian za zapłaconą wystawcy opcji premię (P) w wysokości 600 zł nabywa opcję o kursie wykonania 2300 pkt. (X).

Założmy, że indeks WIG20 spada tak, że w dniu wygaśnięcia kurs rozliczeniowy opcji (S) osiąga 2150 pkt. W związku z tym, nabywca opcji otrzyma od wystawcy kwotę rozliczenia równą 1500 zł (obliczenia: $(X - S) \times m = (2300 \text{ pkt.} - 2150 \text{ pkt.}) \times 10 \text{ zł} = 1500 \text{ zł}$). Ponieważ opcja kosztowała go 600 zł, na czysto zarabia 900 zł. Inwestor osiągnął 150% stopę zwrotu. Jeśli indeks WIG20 wzrośnie, inwestor straci zainwestowane 600 zł.

Poniższy wykres prezentuje profil zyskowości nabywcy opcji sprzedaży w dniu wygaśnięcia opcji (na podstawie danych z przykładu).

Kupno opcji kupna lub sprzedaży to podstawowy i najprostszy sposób inwestowania w opcje. Należy jednak pamiętać, że katalog strategii inwestycyjnych na tym rynku jest nieograniczony. Więcej informacji o możliwościach inwestycyjnych, jakie daje rynek opcji, można znaleźć na stronie: www.pochodne.gpw.pl.

ZALETY OPCJI

- elastyczność w tworzeniu portfeli inwestycyjnych,
- zakup opcji nie wiąże się z żadnym zobowiązaniem i utrzymywaniem depozytów zabezpieczających,
- określone ryzyko dla nabywcy – strata nie może przekroczyć wartości premii zapłaconej za opcję,
- możliwość spekulacji z wykorzystaniem dużej dźwigni finansowej,
- możliwość zabezpieczenia portfela akcji przed spadkiem,
- dostępność wielu serii opcji kupna i opcji sprzedaży o różnych kursach wykonania i różnych terminach wygaśnięcia,
- zabezpieczenie wykonania opcji przez KDPW_CCP.

NAZWA SKRÓCONA OPCJI

Nazwa skrócona

O **W20** **k** **r** **ccc**

O	Nazwa instrumentu – OPCJA		
W20	Nazwa instrumentu bazowego – indeks WIG20		
k	Opcja kupna		Opcja sprzedaży
	Marzec	C	O
	Czerwiec	F	R
	Wrzesień	I	U
	Grudzień	L	X
r	Ostatnia cyfra roku wygaśnięcia		
ccc	Oznaczenie kursu wykonania opcji (dla opcji na WIG20 odczytaną wartość należy przemnożyć przez 10)		

Przykłady

OW20F2150	OW20 – opcja na WIG20
	F2 – opcja kupna wygasająca w czerwcu 2012 roku
	150 – kurs wykonania $150 \times 10 = 1\,500$ pkt.
OW20X2230	OW20 – opcja na WIG20
	X2 – opcja sprzedaży wygasająca w grudniu 2012 roku
	230 – kurs wykonania $230 \times 10 = 2\,300$ pkt.

Najważniejsze cechy standardu opcji na WIG20

Typ opcji	Opcje kupna i opcje sprzedaży
Styl wykonania opcji	Europejski – opcje mogą być wykonane tylko w dniu wygaśnięcia
Mnożnik	10 zł za punkt indeksowy
Wartość opcji	Kurs opcji pomnożony przez mnożnik
Wartość transakcji	Wartość opcji pomnożona przez wolumen transakcji
Jednostka notowania	Punkty indeksowe
Miesiące wygaśnięcia	Cztery najbliższe miesiące z cyklu marzec, czerwiec, wrzesień, grudzień
Dzień wygaśnięcia	Trzeci piątek miesiąca wygaśnięcia danej serii. Jeżeli w tym dniu zgodnie z kalendarzem giełdy nie odbywa się sesja, dniem wygaśnięcia jest ostatni dzień sesyjny przypadający przed trzecim piątkiem miesiąca wygaśnięcia.
Kurs rozliczeniowy	Kurs rozliczeniowy jest określony w dniu wygaśnięcia opcji jako średnia arytmetyczna wyliczona ze wszystkich wartości indeksu WIG20 w czasie ostatniej godziny notowań ciągłych oraz wartości tego indeksu ustalonej na zamknięcie sesji giełdowej, po odrzuceniu 5 najwyższych i 5 najniższych z tych wartości.
Kwota rozliczenia	<p>Dla opcji kupna kwota rozliczenia wyznaczana jest według wzoru:</p> $c(T) = \max\{[S(T) - m]; 0\}$ <p>Dla opcji sprzedaży kwota rozliczenia wyznaczana jest według wzoru:</p> $c(T) = \max\{[m - S(T)]; 0\}$ <p>gdzie:</p> <p>$c(T)$ – kwota rozliczenia określana w dniu wykonania, $S(T)$ – cena rozliczeniowa określana w dniu wykonania, m – cena wykonania, T – dzień wykonania.</p>
Zasady wykonania opcji	<p>Wykonanie następuje automatycznie w dniu wygaśnięcia, jeżeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> dla opcji kupna – kurs rozliczeniowy jest większy od kursu wykonania danej serii opcji, dla opcji sprzedaży – kurs rozliczeniowy jest mniejszy od kursu wykonania danej serii opcji. <p>Właściciel opcji ma prawo rezygnacji z wykonania opcji.</p>
Sposób rozliczenia	Pieniężne w złotych polskich

CZYNNIKI RYZYKA

Inwestowanie w opcje, podobnie jak w inne instrumenty pochodne, wiąże się z podwyższonym ryzykiem inwestycyjnym. Przed rozpoczęciem inwestowania w opcje należy zapoznać się z czynnikami ryzyka zamieszczonymi w „Warunkach obrotu dla opcji na Warszawski Indeks Giełdowy Dużych Spółek WIG20”. Przed zawarciem transakcji inwestor powinien być świadomy wszystkich ryzyk związanych z inwestowaniem w ten instrument pochodny.

Ulotka ma charakter edukacyjny. Podstawowym źródłem informacji o opcjach na WIG20 są „Warunki obrotu dla opcji na Warszawski Indeks Giełdowy Dużych Spółek WIG20”, dostępne wraz z szerszą informacją na temat tego instrumentu na stronach internetowych:

www.gpw.pl

www.pochodne.gpw.pl

Masz pytania dotyczące opcji?

Prześlij je na adres: pochodne@gpw.pl.

GIEŁDA PAPIERÓW
WARTOŚCIOWYCH
W WARSZAWIE

ul. Książęca 4, 00-498 Warszawa
T: 22 628 32 32, F: 22 628 17 54
gpw@gpw.pl